

Balfelső főminorok

Ismétlés

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 2 & 3 & 4 \\ 1 & 4 & 9 & 16 \\ 1 & 8 & 27 & 64 \end{pmatrix};$$

$$w = 2$$

Mátrixok belső reprezentációja

`FullForm[A]`

```
List[List[1, 1, 1, 1], List[1, 2, 3, 4], List[1, 4, 9, 16], List[1, 8, 27, 64]]
```

`Head[1]`

Almátrixok, LPM's

`Table[MatrixForm[Take[A, j, j]], {j, Length[A]}]`

$$\left\{ (1), \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 2 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 2 & 3 \\ 1 & 4 & 9 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 2 & 3 & 4 \\ 1 & 4 & 9 & 16 \\ 1 & 8 & 27 & 64 \end{pmatrix} \right\}$$

`Table[Det[Take[A, j, j]], {j, Length[A]}]`

```
{1, 1, 2, 12}
```

`Table[j^2, {j, 1, 5, 2}]`

```
{1, 9, 25}
```

MYLUDEMO

Gauss elimináció alapalgorithmusa:

Kiindulás: első mtx.: elimináló mátrix (L1), második mátrix: A (rendszer mátrix)

LUDEMO—2009

Init

n

s

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ -2 & 1 & 0 \\ -8 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 0 & 9 \\ 2 & 4 & 6 \\ 8 & 9 & 9 \end{pmatrix}$$

LUDEMO—2009

Init

n

s

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & -\frac{9}{4} & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 0 & 9 \\ 0 & 4 & -12 \\ 0 & 9 & -63 \end{pmatrix}$$

LUDEMO—2009

Init

n

s

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 0 & 9 \\ 0 & 4 & -12 \\ 0 & 0 & -36 \end{pmatrix}$$

`MatrixForm [ LUdecomposition [  $\begin{pmatrix} 1 & 0 & 9 \\ 2 & 4 & 6 \\ 8 & 9 & 9 \end{pmatrix}$  ] [ [1] ] ]`

Vegyük észre hogy ebben a mátrixban benne van az LU felbontásra vonatkozó minden információ!

Jordan-Elimináció (Inverz)[1]

Példa. $A^{-1}=?$, ha $A = \begin{pmatrix} 3 & 4 \\ 1 & 2 \end{pmatrix}$;

$$A = \begin{pmatrix} 3 & 4 \\ 1 & 2 \end{pmatrix};$$

Elemi átalakítások az (A|I) mátrixon

$$\begin{pmatrix} 3 & 4 & 1 & 0 \\ 1 & 2 & 0 & 1 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 1 & 4/3 & 1/3 & 0 \\ 1 & 2 & 0 & 1 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 1 & 4/3 & 1/3 & 0 \\ 0 & 2/3 & -1/3 & 1 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 1 & 4/3 & 1/3 & 0 \\ 0 & 1 & -1/2 & 3/2 \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 & -2 \\ 0 & 1 & -1/2 & 3/2 \end{pmatrix}$$

Black-Box: Built-in Mathematica függvény

`Inverse [A] // MatrixForm`

$$\begin{pmatrix} 1 & -2 \\ -\frac{1}{2} & \frac{3}{2} \end{pmatrix}$$

Jordan-Elimináció (Inverz)[2]

Megoldás Jordan elimináció

$$A2 = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 5 \end{pmatrix};$$

`s2←s2-3s1`

$$EA2 = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 & 0 \\ 3 & 5 & 0 & 1 \end{pmatrix};$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 \\ -3 & 1 \end{pmatrix} \cdot EA2 // MatrixForm$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 & 0 \\ 0 & -1 & -3 & 1 \end{pmatrix}$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & -1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ -3 & 1 \end{pmatrix} \cdot EA2 // MatrixForm$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 3 & -1 \end{pmatrix}$$

$$\begin{pmatrix} 1 & -2 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & -1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ -3 & 1 \end{pmatrix} \cdot EA2 // MatrixForm$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & -5 & 2 \\ 0 & 1 & 3 & -1 \end{pmatrix}$$

Megfelelő elimináló/permutáló/normáló mátrixokkal való balról szorzás

`Inverse [A2] // MatrixForm`

$$\begin{pmatrix} -5 & 2 \\ 3 & -1 \end{pmatrix}$$

Jordan-Elimináció (Inverz)[3]

$$B = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 3 & 1 & 2 \\ 9 & 1 & 4 \end{pmatrix};$$

Det [B]

2

Inverse [B] // MatrixForm

$$\begin{pmatrix} 1 & -\frac{3}{2} & \frac{1}{2} \\ 3 & -\frac{5}{2} & \frac{1}{2} \\ -3 & 4 & -1 \end{pmatrix}$$

Szimultán egyenletrendszer megoldás: a $Ax=e_2$ megoldása a 2. oszlopvektor!

LinearSolve [B, {0, 1, 0}]

$$\left\{ -\frac{3}{2}, -\frac{5}{2}, 4 \right\}$$

Az első elimináció eredménye

$$BE1 = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 & 0 & 0 \\ 3 & 1 & 2 & 0 & 1 & 0 \\ 9 & 1 & 4 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix};$$

$$LL1 = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ -3 & 1 & 0 \\ -9 & 0 & 1 \end{pmatrix};$$

LL1.BE1 // MatrixForm

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & -2 & -1 & -3 & 1 & 0 \\ 0 & -8 & -5 & -9 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

$$N1 = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & -1/2 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix};$$

N1.LL1.BE1 // MatrixForm

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & \frac{1}{2} & \frac{3}{2} & -\frac{1}{2} & 0 \\ 0 & -8 & -5 & -9 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

$$LL2 = \begin{pmatrix} 1 & -1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 8 & 1 \end{pmatrix};$$

LL2.N1.LL1.BE1 // MatrixForm

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & \frac{1}{2} & -\frac{1}{2} & \frac{1}{2} & 0 \\ 0 & 1 & \frac{1}{2} & \frac{3}{2} & -\frac{1}{2} & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 3 & -4 & 1 \end{pmatrix}$$

$$N2 = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \end{pmatrix};$$

MatrixForm [Inverse [B]]

$$\begin{pmatrix} 1 & -\frac{3}{2} & \frac{1}{2} \\ 3 & -\frac{5}{2} & \frac{1}{2} \\ -3 & 4 & -1 \end{pmatrix}$$

N2.LL2.N1.LL1.BE1 // MatrixForm

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & \frac{1}{2} & -\frac{1}{2} & \frac{1}{2} & 0 \\ 0 & 1 & \frac{1}{2} & \frac{3}{2} & -\frac{1}{2} & 0 \\ 0 & 0 & 1 & -3 & 4 & -1 \end{pmatrix}$$

$$LL3 = \begin{pmatrix} 1 & 0 & -1/2 \\ 0 & 1 & -1/2 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix};$$

LL3.N2.LL2.N1.LL1.BE1 // MatrixForm

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 1 & -\frac{3}{2} & \frac{1}{2} \\ 0 & 1 & 0 & 3 & -\frac{5}{2} & \frac{1}{2} \\ 0 & 0 & 1 & -3 & 4 & -1 \end{pmatrix}$$

$$\begin{pmatrix} 1 & -\frac{3}{2} & \frac{1}{2} \\ 3 & -\frac{5}{2} & \frac{1}{2} \\ -3 & 4 & -1 \end{pmatrix}$$

LR Parketta (implementáció)

- Cél: LU (LR) felbontás, ahol L alsó trianguláris, $l_{ii} = 1$
U felülről trianguláris

Megj. Nem minden mátrixnak létezik, még akkor sem, ha az nonszinguláris.
Ha létezik, nem feltétlen egyértelmű.

Black Box: Mathematica LUdecomposition[mat]

White Box: LU0

Vigyázat! Az egyszerűség kedvéért L,U globális változók.

```
Clear [A]; Clear [LU0];
```

Init

```
LU0[A_] :=
```

```
(L = IdentityMatrix[Length[A]]; U = DiagonalMatrix[Table[0, {i, Length[A]}]]; LU0[A, 1])
```

$U_{j,k}$ megh.: $a_{j,k} = \sum_{l=1}^{j-1} L_{j,l} U_{l,k} + U_{j,k}$

$L_{k,j}$ has.

```
LU0[A_, j_] /; j > Length[A] := {L, U};
```

```
LU0[A_, j_] :=
```

```
(For[k = j, k <= Length[A], k++, U[[j, k]] = A[[j, k]] - Sum[L[[j, l]] U[[l, k]], {l, j-1}]];
```

```
If[j < Length[A], For[k = j+1, k <= Length[A], k++,
```

```
L[[k, j]] = If[U[[j, j]] != 0, (A[[k, j]] - Sum[L[[k, l]] U[[l, j]], {l, j-1}) / U[[j, j]],
```

```
If[A[[k, j]] - Sum[L[[k, l]] U[[l, j]], {l, j-1} == 0, 1, "x"]]]]; LU0[A, j+1])
```

■ Adjuk meg (egy) LR felbontást (ha létezik)

$$B = \begin{pmatrix} 3 & -4 & 5 \\ -3 & 2 & 1 \\ 6 & 8 & -1 \end{pmatrix}; B2 = \begin{pmatrix} 4 & 4 & 2 \\ 1 & 1 & 1 \\ 8 & 1 & 0 \end{pmatrix};$$

oldjuk meg LR seg-vel a $Bx=b$ rendszert, ha $b=\{-1,1,35\}$!

```
{LL, UU} = LU0[B]
```

```
{{{1, 0, 0}, {-1, 1, 0}, {2, -8, 1}}, {{3, -4, 5}, {0, -2, 6}, {0, 0, 37}}}
```

```
LinearSolve[LL, {-1, 1, 35}]
```

```
{-1, 0, 37}
```

```
LinearSolve[UU, %]
```

```
{2, 3, 1}
```

```
Map[MatrixForm, LU0[B]]
```

$$\left\{ \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ -1 & 1 & 0 \\ 2 & -8 & 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 3 & -4 & 5 \\ 0 & -2 & 6 \\ 0 & 0 & 37 \end{pmatrix} \right\}$$

■ *Prog. Tech.

IF

```
If[cond,Truebranch,Falsebranch]
```

```
test1[x_] := If[x > 10, 2 x, x^2]
```

```
test1[3]
```

```
test1[11]
```

For - klasszikus ciklus (s,i glob.)

```
For[init,cond,inc,body]
```

```
For[s = 0; i = 0, i <= 10, i++, s = s + i]; s
```

■ Feladat: Adjuk meg A1,B1 LU felbontását az algoritmussal és ellenőrizzük a felbontás helyességét!

■ *Hint

■ **Feladat: Teszteljü k LU0-t olyan 2x2-es mátrixokkal, amelynek nem létezik (egy.) felbontása!**

pl. $\begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}$ (az outputban szereplő x jelzi a hibát) Indoklás: $a_{21}=l_{21} \cdot u_{11} + l_{21} \cdot 0 \implies$ nem létezik ilyen l_{21}

`LU0[ $\begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}$ ]`

`{{{1, 0}, {x, 1}}, {{0, 0}, {0, 1}}}`

H+PD Teszt

$M1 = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{pmatrix}; M2 = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 9 \end{pmatrix}; M3 = \begin{pmatrix} 1 & -2+i & i \\ -3-2i & i & -3 \\ 12 & -3 & 3 \end{pmatrix}; M4 = \begin{pmatrix} 1 & -2+i & i \\ -2-i & 19 & -3 \\ -i & -3 & 3 \end{pmatrix}; M5 = \begin{pmatrix} 1 & 1-i \\ 1+i & 1 \end{pmatrix};$

Hermite-Szimmetria Teszt

Pozitív Definit Teszt (Sylvester)

Pozitív SzemiDefinit Teszt

`HermitianQ[m_List?MatrixQ] := (m === ConjugateTranspose[m])`

`HermitianQ[M1]`

False

Poz.Def. teszt balfelső főminorok segítségével

`PDQ[m_List?MatrixQ] := And @@ Map[Det[#] > 0 &, Table[Take[m, j, j], {j, Length[m]}]]`

`M4 // MatrixForm`

$$\begin{pmatrix} 1 & -2+i & i \\ -2-i & 19 & -3 \\ -i & -3 & 3 \end{pmatrix}$$

`PDQ[M4]`

True

főminorok kinyerése

`Map[MatrixForm[#] &, PDQ[ $\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$ ]]]`

$$\text{PSZD-e?} \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 0 \end{pmatrix}$$

$$\{1, 2, -4\} \cdot \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 0 \end{pmatrix} \cdot \{1, 2, -4\}$$

$$\text{Cáfolat: Nem lehet} \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & 0 \end{pmatrix} \text{PSZD}$$

Kvadratikus alak ált alakja (valós eset)

```
Clear[A]
```

```
AA = Table[A[j, k], {j, 3}, {k, 3}];
```

```
{x1, x2, x3} . AA . {x1, x2, x3} // Expand
```

$R^H R$ felbontás parkettázással (Cholesky) $[LL^T]$

$$\begin{pmatrix} \blacksquare & \blacksquare & \blacksquare & \blacksquare \\ \blacksquare & \blacksquare & \blacksquare & \blacksquare \\ \blacksquare & \blacksquare & \blacksquare & \blacksquare \\ \blacksquare & \blacksquare & \square & \square \end{pmatrix}$$

■ Feladat

Adjuk meg a Cholesky felbontást.

$$B = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 9 \end{pmatrix};$$

■ Megoldás

□ White-Box: a parketta algoritmus lépésről lépésre.

$$B = R^T R = \begin{pmatrix} r_{11} & 0 \\ r_{12} & r_{22} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} r_{11} & r_{12} \\ 0 & r_{22} \end{pmatrix}$$

$$r_{11}^2 = 1 \Rightarrow r_{11} = 1 \quad r_{12} = 2, \quad r_{22}^2 = 5 \Rightarrow r_{22} = \sqrt{5}$$

■ Black-Box: A Mathematica built-in függvény a felbontás jobboldali komponensét adja.

```
R = CholeskyDecomposition[B];
```

```
MatrixForm[R]
```

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 0 & \sqrt{5} \end{pmatrix}$$

```
{MatrixForm[Transpose[R]], MatrixForm[R]}
```

$$\left\{ \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 2 & \sqrt{5} \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 0 & \sqrt{5} \end{pmatrix} \right\}$$

$$B = R^H R$$

```
MatrixForm[Transpose[R].R]
```

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 9 \end{pmatrix}$$